

חממת ון ליר למדע ויצירה

החממה למדע ויצירה במכון ון ליר בירושלים מציעה למשתתפיה מסגרת לחשיבה, ביקורת ופיתוח של יצירות בתחומים שונים העוסקות בנושאים מדעיים במובן הרחב, והמכוונות לילדי ישראל מכל המגזרים, מהגיל הרך ועד למתבגרים.

מהי מטרת החממה?

נקודת המוצא של החממה היא שאף על פי שישנן מסגרות רבות בארץ העוסקות בהוראת המדעים, חסרה מסגרת ייעודית התומכת ביצירות מקור על מדע וטכנולוגיה בהקשרם הרחב. חשוב שאנשים צעירים יגבשו הבנה של יסודות בסיסיים המשפיעים על גופנו, תודעתנו, עולמנו והיקום שאנו חיים בו, כפי שהם מקבלים ביטוי במדעים השונים, מהפיזיקה והכימיה והמתמטיקה, דרך הביולוגיה והרפואה והכלכלה והאקולוגיה ועד ההתפתחויות האחרונות בבינה מלאכותית. אבל חשוב לא פחות לייצר תרבות של ספרים, מחזות, משחקים, תערוכות, סרטונים, הסכתים, ואף מוזיקה, המנגישים את המדע והטכנולוגיה בדרכים יצירתיות, ובה בעת עוסקים בצדדים הפילוסופיים, ההיסטוריים והמוסריים הקשורים ביחסי מדע, טכנולוגיה, חברה וסביבה.

בהתגלמותו הטהורה המדע מייצג תרבות ודרך מחשבה של סקרנות, פתיחות, יושר, ביקורתיות וחתיירה כנה להבנה ולשיפור של העולם. בשנים שבהן ילדי ישראל מוסיפים להתדרדר במבחנים הבינלאומיים, ותרבות של סגירות מחשבתית, בוז לאמת וכפירה במדע קונה לה אחיזה, חשוב ליצור נכסי צאן ברזל תרבותיים העושים את ההפך. חשוב גם לעסוק במדע ובטכנולוגיה באופן ביקורתי. חממת ון ליר למדע ויצירה מחפשת פרויקטים מעין אלו, המיועדים לנוער וילדים, שהם עתידנו.

למי מיועדת החממה?

החממה מיועדת ליוצרים בתחומים מגוונים – קולנוע, ספרות, תיאטרון, אוצרות, אמנות, מוזיקה ועוד – בעלי ניסיון או שיש להם עניין ליצור לילדים ולנוער ולעסוק בנושאים שנוגעים למדע ולחשיבה המדעית. דוגמאות להצעות אפשריות של פרויקטים: מחזה העוסק בדילמות של יחסי אדם-מכונה, ספר מדע בדיוני על שימוש בעריכה גנטית בבני אדם, קומיקס על התחממות גלובלית, סדרת סרטוני רשת על סודות האסטרופיזיקה של היקום, הסכת על נושאי כלכלה וסביבה, רעיון לתערוכה על אנרגיה ירוקה, ספר צילום על מה שמתרחש בתוך תא.

מה יהיה בחממה?

במסגרת החממה נקיים מפגשים בהם ישתתפו היוצרים שיתקבלו אליה ומדענים ויוצרים ישראלים ובינלאומיים. במסגרת החממה תהיה גם הזדמנות לפגוש גופים רלוונטיים ובהם נציגים של הוצאות ספרים, גופי שידור, תיאטראות ומוזיאונים, ולהציג בפניהם את הרעיונות והיצירות. המפגשים יזמנו אינטראקציה, לימוד משותף והפריה הדדית. נוסף על המפגשים, כל פרויקט יזכה למנטור מקצועי ואישי שילווה את תהליך היצירה.

תנאי ההשתתפות

הקבלה לחממה היא תחרותית ולמחזור השני יתקבלו עד שמונה פרויקטים. אפשר גם להגיש פרויקט בצוותא (למשל, יוצר-מדענית). פרויקטים שיתקבלו יזכו במענק מחקר ויצירה בסך 10,000 ש"ח (המענק יועבר בשני תשלומים, בתחילת החממה ובסופה), ושלושה פרויקטים נבחרים יזכו במענק פיתוח בסופה של החממה.

החממה תפעל ברצף מאפריל עד יולי 2026, יתקיימו 8 מפגשים ו-2 מפגשים נוספים בסתיו. המפגשים יתקיימו במכון ון ליר בירושלים בימי שלישי. משתתפי החממה נדרשים להתחייב להגיע לכל מפגשי החממה.

יוצרים ויוצרות המעוניינים להשתתף בחממה מתבקשים למלא את [טופס הנשת המועמדות](#) ולצרף אליו את המסמכים הנדרשים, כמפורט בטופס.

ההגשה פתוחה גם ליוצרים שהגישו מועמדות בשנה שעברה ולא התקבלו.

15.2.26 « מועד סופי להגשת המועמדות

15.3.26 « הודעה על קבלה לחממה

28.4.26 « מועד תחילת המפגשים

בשאלות הנוגעות להגשת מועמדות אפשר לפנות לדוא"ל sciencehub@vanleer.org.il
ניהול החממה: פרופ' אורן הרמן • יעל מולצ'דסקי